

فناوری و رسانه

یادداشت

کدام پیام‌ها مصرف می‌شوند؟

نویس بهنود

دبیر تحریریه
vbehnood@gmail.com

اگر در شرایطی قرار گرفته‌اید که با مشاهده یک محتوا در رسانه، محتوای دیگری به شما پیشنهاد شده است، باید گفت بر اساس شیوه‌های جدید جذب مخاطب با شما برخورد می‌شود.

پیشنهاد از سوی رسانه بر خلاف تصور از ایجاد گزینه‌های انتخابی، شکل دادن به سلیقه و تثبیت مشاهده یک محتوای منحصر به فرد است. رسانه‌ها به جای انتخاب مخاطب این روزها به دنبال این هستند که محتوای مشخص خود را به مخاطبان ارائه کنند و برای اینکه بتوانند محتوایی مشتری پسند تولید بکنند، به این سؤال پاسخ می‌دهند که کدام پیام‌ها مصرف می‌شوند؟ مانند تولید کننده‌ای که هر محصول موفقی در بازار دارد نسبت به توسعه خط تولید همان محصول اقدام می‌کند. اما این فرایند به نفع چه کسی است؟ آیا رسانه این اقدام خود را بر اساس منافع مخاطب ترتیب داده است یا به دنبال منافع خود است؟ زمانی که پیامی متناسب با خواست شما در اختیار شما قرار می‌گیرد، شما به یک مشتری و یک مصرف کننده تبدیل می‌شوید و ایجاد تقاضا به نفع رسانه است. رسانه

در انتخاب‌های شما البته با بهره‌گیری از سلیقه‌تان، محتوایی را در اختیار شما قرار می‌دهد که وقتی برایتان خوشایند است، بازخوانی آن را دنبال می‌کنید. بازخوانی و چرخه تولید محتوا همگی به منزله بازتولید و سودآفرینی برای رسانه است. اما مهم این است که بتواند تیر اول را درست نشانه‌گیری کند. در مقابله چنین فرایندی، آیا می‌توان دسته‌بندی یا سطح‌بندی برای مخاطبان قائل شد؟ پاسخ به این سؤال مثبت است. مخاطب می‌تواند بدقلق باشد. می‌تواند با هر محتوایی راضی نشود و می‌تواند رسانه را به سمتی که محتوای بهتر و بهتری تولید کند، متمایل سازد. به مانند مشتری که از جنسی راضی نیست و یا به حدی موشکاف است که می‌تواند ایرادات آن را بر خلاف بسیاری از مشتریان دیگر به فروشنده اعلام کند. در چنین شرایطی است که مشتری رسانه دیگر منفعل نیست. در بازی تولید محتوا مشارکت دارد و در تصمیم برای انتخاب نیز آگاهانه عمل می‌کند. بسیاری از مخاطبان رسانه‌های مجازی بعد از مشاهده یک پست صفحه گوشی را بالا می‌کشند تا به پست‌های مشابه برسند. در چنین انتخاب‌هایی مشتری بدون آگاهی و بر اساس خواست رسانه به هر چیزی که در اختیارش قرار می‌دهند، دسترسی دارد. در حالی که محتواهای دیگری از چشم او دور مانده است.

رسانه‌های دیداری مانند اینستاگرام در بخش قابل توجهی از ترند فریب چشمی برای تزریق محتوا استفاده می‌کنند به همین دلیل است که می‌توانند میلیون‌ها فالوور را جذب کنند و اخبار سه خطی یا محتواهایی که منبعی ندارد و می‌تواند ساختگی باشد به مخاطب عرضه کنند. اگر می‌خواهید محتواها را ورق بزنید، آگاهانه اقدام کنید و در دام‌ها گرفتار نشوید.

رسانه‌ها به جای انتخاب مخاطب این روزها به دنبال این هستند که محتوای خود را به مخاطبان ارائه کنند و برای اینکه بتوانند محتوایی مشتری پسند تولید بکنند، به این سؤال پاسخ می‌دهند که کدام پیام‌ها مصرف می‌شوند؟

سایگار الکترونیکی راه‌حلی که خود مشکل‌زا است

باید و نباید مصرف سایگارهای الکترونیکی؛

برخی افراد سیگاری که تمایل به ترک سیگار دارند، پیشنهادی تحت عنوان سیگار برقی یا الکترونیکی را می‌شنوند که آن هم دارای آسیب‌های خاص خودش است. دک‌داران گروهی از سیگارها را در کنار سیگارهای شناخته شده پشت شیشه‌های خود چیده‌اند که به اصطلاح گفته می‌شود سیگار برقی یا ویپ؛ وسیله‌ای که به‌عنوان جایگزین سیگار و برای ترک آن پیشنهاد می‌شود اما در عمل هم در قیمت تمام شده و هم در مضرات آن گرفتاری کمتری نسبت به سیگار ندارد و مطالعات در خصوص معایب و مزایای آن، گروه سنی مصرف کننده، میزان تأثیرگذاری برای ترک سیگار و میزان اعتیادآور بودن آن با خلأ جدی مواجه است.

یک میلیون به بالا قیمت ویپ‌ها است

برای بررسی میزان استقبال از سیگارهای برقی به سراغ دک‌داران رفتیم تا حداقل در یک بررسی کلی مشخص شود که مصرف این نوع سیگار با چه مشکلاتی مواجه است.

یکی از دک‌داران می‌گوید: قیمت دستگاه‌های سیگار برقی بالاست و این نوع از سیگارها مشتریان خود را دارد. خود دستگاه بالای یک میلیون قیمت دارد و اسانس آن در جعبه به فروش می‌رسد که حداقل ۳۰۰ هزار تومان قیمت آن است.

به گفته این دک‌دار، این گروه از سیگارها از کشورهای دیگر وارد می‌شود و به طور میانگین مصرف کننده ممکن است در ماه حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان برای این سیگارها هزینه کند. این اظهارات در حالی است که در قیمت تمام شده، سیگارهای برقی تفاوت زیادی با سیگار معمولی ندارند و این تصور که این گروه از سیگارها کم هزینه‌تر هستند، نمی‌تواند درست باشد.

سیگار برقی یا سیگار الکترونیکی یا ویپ، وسیله‌ای است الکترونیکی که مصرف نیکوتین را به وسیله بخار کردن مایع الکترونیکی (e-liquid) توسط المنت حرارتی (Coil) شبیه‌سازی می‌کند.

این کار توسط تولید بخار از ماده‌ای به نام سالت نیکوتین یا ای-لیکوئید یا ای-جویس صورت می‌گیرد. برخی از آنها به گونه‌ای طراحی شده‌اند تا بو، طعم، مزه و احساس کشیدن سیگار واقعی را به مصرف کننده بدهند اما زبان‌های سیگار واقعی را نداشته یا این زبان‌ها به حداقل برسد. سیگارهای الکترونیکی به دو دسته ویپ و پاد سیستم تقسیم می‌شوند که ویپ‌ها اغلب برای مصرف کنندگان تفریحی و پاد سیستم‌ها اغلب برای ترک سیگار استفاده می‌شوند.

ای-لیکوئید، لیکوئید یا مایع الکترونیکی (E-liquid) به‌طور کلی به مایعی گفته می‌شود که جهت

دیگری نیز معتقد است، سیگار برقی از سوی افراد سیگاری استقبال نمی‌شود و مشتریان ثابت آنها همچنان سیگار تهیه می‌کنند. سیگار الکترونیکی اولین بار در سال ۲۰۰۳ و در کشور چین تولید شد اما امروزه در نقاط مختلف جهان فروخته می‌شود و میلیون‌ها مصرف کننده دارد. به واسطه مصرف نیکوتین در استفاده از این سیگار احتمال اعتیاد به سیگار و نیکوتین حتی از مسیر سیگارهای الکترونیکی که تصور می‌شود اعتیادآور نیست، وجود دارد. یکی از فروشندهگان سیگار معتقد است، به مانند سیگار معمولی

انواع سیگارهای برقی و مضرات آن

نه تنها مضرات سیگارهای برقی جدی گرفته نمی‌شود و به‌عنوان یک وسیله تفریحی غیر اعتیادآور تلقی می‌شود بلکه دسترسی به آن نیز برای تمامی گروه‌های سنی آزاد است. سیگارهای برقی در انواع مختلفی ساخته می‌شوند که می‌توان آنها را شامل موارد زیر دانست:

- قلم ویپ
- خارسانها
- قلم‌های الکترونیکی
- لوله‌های الکترونیکی
- قلیان‌های الکترونیکی

سیگار الکترونیکی شاید به ترک ماده نیکوتین کمک کند اما باعث وابستگی به ویپ‌های نیکوتین‌دار یا بدون این ماده خواهد شد.

مصرف در سیگارهای الکترونیکی یا ویپ ساخته شده است. جویس‌ها معمولاً با درصد‌های مختلف نیکوتین (به میلی‌گرم) ساخته می‌شوند که با صفر آغاز شده و حداکثر ۶۰ میلی‌گرم می‌باشند. حجم آنها نیز از ۱۰ میلی‌لیتر آغاز می‌شود و معمولاً ۳۰ میلی‌لیتر بزرگ‌ترین بسته‌بندی آنها به‌شمار می‌رود. به جویس‌هایی که نیکوتین بالاتر از ۱۰ میلی‌گرم داشته باشند؛ سالت نیکوتین گفته می‌شود و مصرف آنها تنها با دستگاه‌هایی که با قدرت پایین (پاد سیستم‌ها) عمل می‌کنند، مجاز است زیرا استفاده از آنها در ویپ‌ها، به دلیل بخار شدن با حجم بالا، مسمومیت نیکوتین را در پی دارد. بنابراین سیگار برقی دود ندارد و به جای آن بخار تولید می‌شود. دک‌داری که به جعبه‌های شارژ این سیگارها اشاره دارد، می‌گوید: نمونه‌های یکبار مصرف هم داریم که قیمتش پایین‌تر است اما برای بسیاری باید مواد لازم را مرتب تهیه کرد.

دک‌دار دیگری معتقد است، هر چند این سیگارها به بازار آمده اما همچنان مصرف سیگارهای معمولی بیشتر است و بسیاری از مشتری‌ها اغلب سیگار معمولی را خریداری می‌کنند. بخصوص کسانی که واقعاً سیگاری هستند، به لحاظ روانی هم علاقه‌ای به سیگار برقی ندارند و آن را بیشتر شبیه یک سرگرمی می‌دانند.

چه کسانی به ویپ بیشتر علاقه‌مندند؟

این دک‌دار معتقد است، این نوع سیگارها به دلیل جذابیت بیشتر از سوی نوجوانان و جوانان استقبال می‌شود و بیشتر جنبه تجربه و تفریح را برایشان دارد. دک‌دار

نمونه‌هایی از سیگارهای برقی هم نیکوتین دارد که البته درصد آن به حدی است که می‌تواند اعتیادآور باشد و نباید برای سرگرمی و تفریح به آن نگاه کرد. یکی از شهروندان که نزدیک به ۱۰ سال است سیگار می‌کشد، معتقد است: سیگار برقی تأثیری در ترک سیگار نداشته و هر کسی نیز آن را خریده پشیمان شده است. این شهروند با اشاره به اینکه هم هزینه این نوع سیگارها بالا است و هم ضرر و زیان دارد، گفت: این تصور که فرد سیگاری بتواند با این دستگاه سیگار را ترک کند، اشتباه است.

سیگار برقی به مانند پفک دم دست است

اماد حالی که در کشورهای مختلف، قوانین متفاوتی در مورد فروش و استفاده از سیگارهای الکترونیکی وضع شده است، در ایران هیچ محدودیتی برای خرید و فروش آن وجود ندارد و حتی یک کودک می‌تواند سیگار برقی بخرد. بنابراین در صورتی که خانواده آگاهی لازم را به کودک ندهد به سادگی می‌تواند با تشویق همسالان خود نسبت به مصرف آن گرایش پیدا کند. هنگامی که دفتر جراحی عمومی ایالات متحده برای اولین بار گزارش خود در خصوص استفاده از سیگار و دخانیات را منتشر کرد، اساس بررسی مسائل بهداشت عمومی در خصوص مصرف دخانیات توسط جوانان بنا نشد.

این گزارش نگرانی‌های جدی در خصوص مصرف دخانیات را اعلام می‌کرد و آمده بود «در حالی که صنعت سیگار رو به کاهش است در مقابل سیگارهای الکترونیکی به شکل فزاینده‌ای به محبوبیت

در بازار تبدیل شده‌اند و سیگارهای الکترونیکی به شایع‌ترین دخانیات در بین جوانان ۱۸ تا ۲۴ سال تبدیل شده است. تحقیقات فعلی نشان می‌دهد که ۳۸ درصد از دانش‌آموزان دبیرستانی اقدام به سیگار کشیدن کرده‌اند.

از آنجا که بیشتر مصرف دخانیات به طور معمول از دوران نوجوانی آغاز می‌شود، درک علت و چرایی اینکه جوانان دخانیات مصرف می‌کنند، ضروری است.»

در سال ۲۰۱۶ سازمان غذا و داروی امریکا قانون جلوگیری از قاچاق سیگار را تحت عنوان PACT نهایی کرد، که قوانین مربوط به سیگارهای الکترونیکی را به همان شیوه در اینترنت توسعه داده بود. البته این قوانین به حد کافی مطلوب نبود چرا که همچنان کم سن و سال‌ها در معرض تبلیغ آنلاین مواد دخانی بودند تا جایی که مشارکت اینفلوئنسرها در تبلیغ سیگارهای برقی مورد نقد قرار گرفت. در سال ۲۰۱۶ قوانین برای تبلیغات سیگارهای الکترونیکی به تصویب رسید و سیگارهای الکترونیکی در زیرمجموعه محصولات دخانی قرار گرفتند و از آگوست ۲۰۱۸ قوانین تبلیغات بدون پیام‌های هشدار ممنوع شده است.

علاوه بر این، قوانین نیز در سطح ایالت مصوب شده است. بسیاری از ایالت‌ها ممنوعیت‌های ویپ را مصوب کرده‌اند. ۱۵ ایالت قوانین ممنوعیت خود را اعلام کرده و ۱۳ مورد نیز قوانین موجود را تغییر داده‌اند. همچنین برخی ایالت‌ها قوانین ممنوعیت فروش سیگار برای زیر ۲۱ سال نیز دارند. هر چند که قوانین، مقررات کنگره در مورد تبلیغات رادیو-تلویزیون را توسعه نمی‌دهد. آن‌ها درج هشدارهای بهداشتی روی بسته‌ها را هشدار می‌دهند که برای تبلیغات سیگارهای الکترونیکی درج جمله: «هشدار، این محصول حاوی نیکوتین و نیکوتین اعتیادآور است» را شامل می‌شود.

چنان که نتیجه این تحقیق نشان می‌دهد، سازمان غذا و داروی امریکا سیگار الکترونیکی و ویپ‌ها را در دسته مواد تنباکویی و دخانیات قرار داده است زیرا بر اساس آمار این سازمان، مواد داخل آن حاوی مقداری نیکوتین برابر با یک بسته ۲۰ تایی سیگار خواهد بود.

قلیان بکشیم یا سیگار برقی

یکی از ضد فرهنگ‌های رایج در استعمال دخانیات این است که سیگاری‌ها می‌گویند برای ترک سیگار، قلیان می‌کشند. از زمانی که پای سیگارهای برقی نیز به بازار باز شده این تصور به وجود آمده که سیگار برقی می‌تواند به جای سیگار معمولی مورد استفاده قرار گیرد و زبانی نیز نداشته باشد و حتی جای قلیان مورد استفاده قرار گیرد. اما در مقایسه‌ای که صورت گرفته، میزان نیکوتین تنفس شده در روز برای سیگار معمولی ۱۴ تا ۱۷ میلی‌گرم، قلیان و سایر محصولات جایگزین ۶ تا ۴۸ میلی‌گرم و سیگار الکترونیکی یا ویپ ۳٫۳۶ میلی‌گرم است. بنابراین لازم است با آگاهی بخشی به فرزندان‌مان تصورات اشتباه پیرامون استفاده از سیگار برقی را نیز تغییر دهیم.

شایع‌ترین عوارض ویپ و سیگار برقی شامل موارد زیر می‌شود:

- التهاب ریه‌ها و گلو
- سوزش دهان و مجاری تنفسی
- آسیب رساندن به سلول عروق خونی و قلب
- خطرات ویپ نیکوتین‌دار
- تپش قلب
- گر گرفتگی
- سوزش چشم
- حالت تهوع و استفراغ

- تنفس دود دست دوم
- افزایش بوسیدگی دندان و التهاب لثه
- جلوگیری از ترک واقعی سیگار سنتی
- بالا رفتن ضربان قلب و افزایش فشار خون
- دارای سموم سرطان‌زا همچون استالدهید، آکروئین، بنزن، سرب و دی استیل
- خطرات سیگار الکترونیکی بدون نیکوتین
- مسمومیت سلول‌ها

